

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: 3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΥΡΟΥ - 2901021

Σχολικό Έτος: 2025 - 2026

Ημερομηνία Εξαγωγής: 01/06/2026

Σχολική Μονάδα: 3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΥΡΟΥ - 2901021

Στόχος Βελτίωσης:

Οι έρευνες καταδεικνύουν ότι ο ρατσισμός είναι ένα υπαρκτό και πολύπλοκο φαινόμενο στα σχολεία, που επηρεάζει αρνητικά την ψυχική υγεία, την ακαδημαϊκή επίδοση και τη γενικότερη ευημερία των μαθητών.

Σκοπός της έρευνας είναι:

α) Η κατανόηση από τους μαθητές των **διαφορετικών ειδών ρατσισμού,**

β) , Η διερεύνηση των πτυχών που αφορούν την καταγωγή, τη θρησκεία, το φύλο, τον σωματότυπο κ.α , με στόχο την **ευαισθητοποίηση και την καλλιέργεια του σεβασμού.**

γ) Αν υπάχνουν και σε ποιο βαθμό ρατσιστικές τάσεις στο σχολείο έτσι ώστε να δημιουργηθεί η **κατάλληλη κουλτούρα αποδοχής της διαφορετικότητας,**

Σχέδιο Δράσης: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Αξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Συντονιστής Δράσης: ΣΕΜΙΤΕΚΟΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Οι μαθητές βιώνουν τη διαφορά και κατανοούν πως διαφορά είναι ριζωμένη στις κοινωνικές δομές.

Η εμπειρία της διαφοράς είναι σημαντική στην εφηβεία. Οι νέοι άνθρωποι θέλουν να προσελκύουν την προσοχή, να αναγνωρίζονται από τους ενήλικες και να γίνονται σεβαστοί από άλλους ανθρώπους. Μία σημαντική πτυχή της διαμόρφωσης της ταυτότητας στην εφηβεία είναι ο αποχωρισμός από τους ενήλικες, ιδιαίτερα τους γονείς.

Οι μαθητές κατανοούν πως υπάρχουν τόσες πολλές βιολογικές διαφορές που κανένας δεν μπορεί να τις προσδιορίσει όλες. Για παράδειγμα, είναι αδύνατον να πει κανείς πως μια μορφή εφυΐας είναι ανώτερη από μια άλλη. Οι διαφορές που έχουν σημασία ανάμεσα στους ανθρώπους έχουν τις ρίζες τους στην κοινωνία - για παράδειγμα στις αξίες, το κοινωνικό επίπεδο ή την κοινωνική αλλαγή. Σε τάξεις που οι μαθητές ανήκουν σε πολιτισμικές μειονότητες, η δραστηριότητα αυτή τους προσφέρει μια καλή ευκαιρία να τις αναδείξουν σε ένα πλαίσιο χωρίς διακρίσεις.

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Δεκέμβριος. Προετοιμασία ερωτηματολογίου για Διαφορετικότητα και σχεδιασμός - προγραμματισμός ενεργειών δράσης Ιανουάριος - Απρίλιος. Συζήτηση σε όλα τα

τμήματα του σχολείου για θέματα διαφορετικότητας.

Καθιέρωση του κουτιού παραπόνων στο οποίο κάθε παιδί του τμήματος μπορεί να γράφει ανώνυμα κάποια συμπεριφορά προς το ίδιο ή που παρατήρησε και το δυσαρέστησε, ώστε να συζητηθεί στη συνέλευση της τάξης. Μάιος: Τελική αποτίμηση του σχεδίου.

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Θα χρησιμοποιήσουμε ερωτηματολόγιο. Ηλεκτρονικό υπολογιστή για στατιστική ανάλυση των απαντήσεων. Προβολή ενημερωτικών βίντεο για τον σχολικό εκφοβισμό. Σχεδιασμός αφίσας

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

Σε τακτά χρονικά διαστήματα θα γίνεται ανατροφοδότηση - συζήτηση και με αφορμή τα σημειώματα από το κουτί παραπόνων

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

Βελτίωση των σχέσεων των μαθητών/τριων με όλη τη σχολική κοινότητα (συμμαθητές/τριες, εκπαιδευτικούς, και των μελών γειτνιαζόντων σχολείων)

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις Σ.Ε.

Πολύ ωραίο σχέδιο! Θα μπορούσατε να αξιοποιήσετε το υλικό από το ιστολόγιο "Δεξιότητες Ζωής", να συνεργαστείτε με τους Συμβούλους Σχολικής Ζωής και να οργανώσετε και μια θεματική ημέρα (6 Μαρτίου) για την πρόληψη της βίας και την ειρηνική επίλυση των ενδοσχολικών συγκρούσεων.

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Η παρούσα έρευνα διερεύνησε πώς οι έφηβοι αντιλαμβάνονται την έννοια του «**διαφορετικού**» στην καθημερινή σχολική ζωή και εξέτασε τον ρόλο των εκπαιδευτικών στη δημιουργία ενός **ασφαλούς και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος**. Στόχος είναι να αναδειχθούν οι πρακτικές εκείνες που προάγουν τον αμοιβαίο σεβασμό, διασφαλίζοντας ότι κάθε μαθητής αισθάνεται ορατός και ισότιμος μέσα στη σχολική κοινότητα. Στην έρευνα συμμετείχε το σύνολο σχεδόν του μαθητικού δυναμικού του σχολείου μας, 71 αγόρια και 71 κορίτσια. Οι μαθητές αυτοί κατανέμονται σε 40 στην Α΄ τάξη, 46 στη Β΄ τάξη και 56 στη Γ΄ τάξη. Επίσης οι 131 (92%) είναι Έλληνες μαθητές και 11 (8%) από άλλη χώρα καταγωγής. Οι μαθητές σε ποσοστό (85%) απάντησαν ότι είμαστε διαφορετικοί και (15%) ότι είμαστε ίδιοι μεταξύ μας. Ένα ποσοστό (11%) θεωρεί ότι είναι καλύτερο από τους άλλους. Σημαντικό είναι και το ποσοστό (49%) που απάντησε ότι έχει υποστεί διάκριση ή προκατάληψη στο σχολικό χώρο, όπου στα κορίτσια το ποσοστό αυτό είναι (52%) και στα αγόρια (46%). Σημαντικό ποσοστό αν θέλουμε να έχουν ένα σχολείο στο οποίο να μην υπάρχουν διακρίσεις και προκαταλήψεις. Σε σχέση με την καταγωγή των μαθητών το ποσοστό αυτό είναι μικρότερο στους μαθητές από άλλη χώρα καταγωγή (36%) σε σχέση με το ποσοστό (50%) των Ελλήνων μαθητών. Σε ερώτηση ελέγχουν για το αν στο σχολείο μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα χωρίς προκαταλήψεις το (58%) των μαθητών έδωσε θετική

απάντηση χωρίς να υπάρχει σημαντική διαφορά στο ποσοστό ανάλογα με το φύλο ή την καταγωγή των μαθητών. Ακούγοντας τη λέξη «διαφορετικότητα» τα δύο τρίτα των μαθητών απάντησαν το φύλο, το χρώμα του δέρματος, το σωματότυπο, τη θρησκεία, τη γλώσσα την σεξουαλική προτίμηση χωρίς να υπάρχουν σημαντικές διαφορές αναμεσα στο φύλο ή στην καταγωγή των μαθητών. Σημαντικό είναι και το ποσοστό που θεωρεί ότι όταν δεν αποδεχόμαστε τη διαφορετικότητα αυτό μπορεί να οδηγήσει στη σχολική βία (65%). Επίσης οι μαθητές απάντησαν σε ποσοστό (47%) ότι τους αφορά το θέμα της διαφορετικότητας, ενώ ένα ποσοστό (15%) θεωρεί ότι αυτό δεν έχει ουσιαστική σημασία. Άλλο ένα ποσοστό που θα πρέπει να είναι προς διερεύνηση. Η έρευνα έδειξε επίσης ότι σε ποσοστό (9%) οι μαθητές θεωρούν ότι το σχολείο δεν είναι κατάλληλος χώρος για την αποδοχή της διαφορετικότητας καθώς επίσης και από λίγο έως καθόλου (36%) οι μαθητές πιστεύουν ότι η συμπεριφορά των συμμαθητών τους, δείχνει ότι δεν έχει κατανοήσει το γεγονός ότι είμαστε όλοι διαφορετικοί και το (7%) θεωρεί ότι περιστατικά ρατσισμού λόγω διαφορετικότητας εμφανίζονται σε καθημερινή βάση. Σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς οι μαθητές θεωρούν σε ποσοστό (72%) ότι οι καθηγητές του σχολείου βοηθούν τους μαθητές να αποδεχτούν τη διαφορετικότητα, ενώ οι μαθητές από άλλη χώρα καταγωγής βοηθήθηκαν από το σχολείο σε ποσοστό (100%) σε σχέση με το (68%) των Ελλήνων μαθητών. Επίσης όσοι απευθύνθηκαν στον Διευθυντή του σχολείου βοηθήθηκαν σε ποσοστό (87%) και από τους εκπαιδευτικούς παρεμβαίνουν για να προλάβουν περιστατικά ρατσισμού λόγω διαφορετικότητας (94%), ενώ το (58%) πιστεύει ότι πρέπει να απευθυνθεί στους γονείς του και στους καθηγητές του σχολείου του (28%), ενώ το (13%) δεν αισθάνεται σιγουριά και ασφάλεια στο σχολικό χώρο. Μηδενικό είναι το ποσοστό των μαθητών που θα αντιμετώπιζε γέλιο ή θα συμμετείχε σε ένα φαινόμενο σχολικού εκφοβισμού λόγω διαφορετικού χρώματος. Υπάρχει όμως ένα ποσοστό (9%) που θα συμμετείχε ή θα αντιμετώπιζε με γέλιο σε ένα φαινόμενο σχολικού εκφοβισμού λόγω διαφορετικού σεξουαλικού προσανατολισμού, ενώ το (2%) των μαθητών απάντησε ότι θα συμμετείχε σε ένα φαινόμενο σχολικού εκφοβισμού λόγω διαφορετικής καταγωγής ή θα το αντιμετώπιζε με γέλιο. Όσο μικρό και αν είναι αυτό το ποσοστό πρέπει πάντα να μας προβληματίζει αν θέλουμε ένα σχολείο πλήρους αποδοχής της διαφορετικότητας. Γενικά ένα (8%) θα αντιμετώπιζε φαινόμενα ρατσισμού λόγω διαφορετικότητας με αδιαφορία. Για να μην έχουμε φαινόμενα ρατσισμού λόγω διαφορετικότητας οι μαθητές πιστεύουν ότι πρέπει να υπάρχει περισσότερο ενδιαφέρον και αυστηρές ποινές (70%), να εφαρμόζονται οι κανονισμοί του σχολείου (44%), να υπάρξει εκπαίδευση των μαθητών έτσι ώστε να μάθουν να επιλύουν τις διαφορές τους (49%), καθώς επίσης να υπάρχει μόνιμος ψυχολόγος (44%) και περισσότερο αυστηρές ποινές (36%) και τέλος (35%) να υπάρχει υπεύθυνος διαχείρισης περιστατικών ρατσισμού. Εδώ σημαντικό ρόλο έχουν οι υπεύθυνοι σχολικής ζωής του σχολείου μας, όπου πρέπει να σημειώσουμε το σπουδαίο ρόλο τους μέχρι σήμερα αφού ασχολούνται σε καθημερινή βάση με περιστατικά μεταξύ των μαθητών τα οποία και επιλύουν με απόλυτη επιτυχία. Οι μαθητές επίσης ζητούν να υπάρχει στο ωρολόγιο πρόγραμμα ειδικό μάθημα για θέματα ρατσισμού και αποδοχής της διαφορετικότητας, εκπαίδευση των γονέων και κηδεμόνων για τη διαχείρισή τους, συνεργασία σχολείου και οικογένειας, αυστηρή εφαρμογή των κανονισμών του σχολείου.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Αποτελέσματα της Δράσης

Κλείνοντας την παρούσα έρευνα, γίνεται φανερό ότι η διαφορετικότητα είναι η ίδια η φύση της ανθρωπίνης ύπαρξης και το σχολείο είναι ο καθρέφτης της. Κάθε μαθητής κουβαλά μια μοναδική ταυτότητα, η οποία αξίζει να αναγνωρίζεται και να γίνεται σεβαστή μέσα στην τάξη. Το σχολείο πρέπει να αντικαταστήσει τον φόβο για το «διαφορετικό» με την περιέργεια και την ενσυναίσθηση, για να εκπληρώσει τον πραγματικό, ανθρωπιστικό του προορισμό.

Η θεωρητική αποδοχή της διαφορετικότητας δεν αρκεί αν δεν συνοδεύεται από πράξεις και δομικές αλλαγές. Έτσι ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καταλυτικός, καθώς καλείται να γίνει ο συνδετικός κρίκος που μετατρέπει την πολυμορφία της τάξης σε συλλογική δημιουργία. Οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιούν τη διαφορετικότητα στην τάξη τους και να μιλούν γι' αυτήν, αφού το να κρύβουμε τη διαφορετικότητα πολλές φορές δίνει το μήνυμα ότι έχουμε ενοχές φοβίες, άγχη και να ενημερώνουν τους γονείς των μαθητών τους για την ιδιαιτερότητα την οποία μπορεί να παρουσιάζει ο κάθε μαθητής. Παράλληλα, η πολιτεία οφείλει να στηρίξει έμπρακτα αυτή την προσπάθεια, προσφέροντας σύγχρονο εκπαιδευτικό υλικό, κατάλληλες υποδομές και συνεχή

επιμόρφωση. Μόνο μέσα από μια συντονισμένη προσπάθεια μπορεί το σχολείο να εγγυηθεί το δικαίωμα όλων των παιδιών στην ισότιμη μάθηση. Το στοίχημα είναι ένα σχολείο που δεν ισοπεδώνει τις διαφορές, αλλά τις αναδεικνύει ως το πιο πολύτιμο εργαλείο για την πρόοδο της κοινωνίας

Η παιδεία που βασίζεται στην αποδοχή δεν δημιουργεί απλώς καλύτερους μαθητές, αλλά κυρίως, καλύτερους ανθρώπους

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του σχολείου μας: <https://3gym-syrou.gr/>

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Στην έρευνα αυτή διαπιστώσαμε ότι οι μαθητές δεν μπορούσαν να καταλάβουν την έννοια αρκετών λέξεων. Συγκεκριμένα στην ερώτηση : «Το περιβάλλον του σχολείου σου είναι χώρος ιδεών, απόψεων και **πεποιθήσεων** χωρίς φόβο αρνητικών συνεπειών;» Η έννοια της λέξης «**πεποιθήσεων**» σε αρκετούς μαθητές ήταν άγνωστη. Επίσης στην ερώτηση: «Σου εμπνέει ασφάλεια και σιγουριά η προσοχή που δείχνει η **πλειονότητα** των εκπαιδευτικών του σχολείου σου; Και εδώ η έννοια της λέξης **πλειονότητα**» τους δυσκόλεψε.

Σημαντικό είναι και το γεγονός ότι αρκετοί μαθητές δεν μπόρεσαν να καταλάβουν το νόημα της πρότασης : «Ποια είναι η γνώμη σου στην άποψη: «**Η μη αποδοχή της διαφορετικότητας οδηγεί στη σχολική βία**»

Η ανάλυση των ερωτήσεων έγινε στο σύνολο των μαθητών, ανάλογα το φύλο και ανάλογα την καταγωγή. Στην ανάλυση των ερωτήσεων ανάλογα με την καταγωγή τους (Ελλάδα ή άλλη χώρα), το σχολείο μας έχει λίγους μαθητές από άλλη χώρα και ίσως αυτό να μην είναι αξιόπιστο δείγμα για να κάνουμε γενικεύσεις των αποτελεσμάτων.

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου.

Σχεδιάστηκαν αφίσες των μαθητών/τριών με θέμα "Σεβασμός της διαφορετικότητας", όπου εκτέθηκαν στο σχολείο, αφού πρώτα συζητήθηκαν μέσα στην τάξη.

Το σχετικό υλικό (αφίσες και ερωτηματολόγιο) αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του σχολείου μας <https://3gym-syrou.gr/>

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Εγινε ενημέρωση των μαθητών/τριών από αρμόδιους εκπροσώπους των αστυνομικών αρχών, όπου παρουσιάστηκαν σχετικά video, ομιλίες και συζητήσεις με τους/τις μαθητές/τριες. Στις συζητήσεις αυτές εκφράστηκαν οι ανησυχίες των μαθητών/τριών για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζουν τέτοια φαινόμενα, σε περίπτωση που γίνουν θύματα σχολικής βίας λόγω μη αποδοχής της διαφορετικότητας.

Επίσης πραγματοποιήθηκε διαδικτυακό πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών του σχολείου μας με θέμα "Σχολική Διαμεσολάβηση", από εκπαιδευτές όπου εκπονούνται τέτοιου είδους προγράμματα, με τη βοήθεια της Συμβούλου Επιστημονικής Ευθύνης του σχολείου μας κας. Κιούση Δήμητρας.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Η νέα σχολική χρονιά να ξεκινήσει με ενημέρωση των μαθητών πάνω σε θέματα αποδοχής της διαφορετικότητας ενώ παράλληλα να παρουσιαστούν στο νέο μαθητικό δυναμικό του σχολείου μας οι αφίσες που σχεδιάστηκαν από τους μαθητές της προηγούμενης σχολικής χρονιάς. Επίσης να συζητηθούν με τους μαθητές τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας.

Επίσης με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς, να συζητηθεί ο εσωτερικός κανονισμός του σχολείου μας

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Καλό είναι να υπάρξει επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών με ημερίδες, συνέδρια και εκπαίδευση από αρμόδιους φορείς σε θέματα του σχολικής βίας λόγω μη αποδοχής της διαφορετικότητας.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Εφαρμογή του προγράμματος αξιολόγησης με την συμμετοχή των εκπαιδευτικών και των γονέων έτσι ώστε να βγουν συγκριτικά στοιχεία για καλύτερη αποτύπωση των απόψεων στα θέματα αποδοχής της διαφορετικότητας .